

Kino menininkai G. ir D. Stunguriai pristatė savo filmus

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje vyko susitikimas su šiauliečiais kino menininkais Gintautu ir Diana Stunguriais. Jie yra kino studijos „Gin-Dia“ įkūrėjai. Susitikimo metu buvo rodomi penki filmai: „Laimingas žmogus“ (2014 m.), „Bitėnų Lėnė“ (2014 m.), „Palaunagė“ (2017 m.), „Ištakos“ (2012 m.), Šiaulių menininkai. Videoeskizai“

Justina KYBARTAITĖ

j.kybartaite@snaujanienos.lt

„Kiekviena pažintis mus praturtina“

Kino studijos „Gin-dia“ visa kūryba (nuotraukos, straipsniai, filmai) skirta Lietuvos tautinio-kultūrinio judėjimo ir veiklos skleidimui, propagavimui savo šalyje ir už jos ribų. Kino studijos ištakos susijusios su Šiaulių Nikolajaus Rericho klubo 1993 m. veikla.

G. ir D. Stunguriai prisistatė, kad kilę iš Šiaulių miesto, o kuria jau nuo 2005 metų. Ir tai daugiausia yra dokumentiniai-pažintiniai filmai.

Kino studijos „Gin-dia“ įkūrėjai teigia, kad nufilmuotas susitikimas, šventė ar renginys yra tik mažas būsimos filmo dalis. Filmo kokybė labiausiai priklauso nuo nufilmuotų kadro kokybės. Tačiau ir patys geriausi kadrai bus nieko verti, jei jie nebus tinkamai ir profesionaliai surinkti į vientisą kūrinį – filmą. G. ir D. Stunguriam patinka filmuoti, nes tuomet jie susipažįsta su žmonėmis. O kiekviena pažintis juos praturtina. Abu papasakojo, kad ne tik filmuoti, bet po to ir sutvarkyti filmą išmoko skaitydami įvairią literatūrą. Ir tai truko ne kelerius metus. Jiems reikėjo ne tik daug

skaityti, domėtis filmo kūrimo menu, bet ir praktikuotis, o dėl to sulaukdavo ir priekaištų, replikų dėl neteisingo atlikimo. Tačiau jie nenuleido rankų, nesustojo ir kuria toliau.

V. V. Toločka – pirmasis, kuris pradėjo vaikščioti su neregio lazdele

G. D. Stunguriai ilgai galvojo, kokius filmus pristatyti publikai. D. Stungurienė teigė, kad atrinko vienus iš rimčiausių. Vieni buvo kurti praityje, o vienas – dabartyje. Kino kūrėjai D. ir G. Stunguriai labai domisi Mažosios Lietuvos istorija, kultūra, šio krašto žmonėmis. Dėl šios priežasties dauguma rodomų filmų ir buvo apie tai.

Filmų vakaras prasidėjo „Laimingo žmogaus“ ištrauka. Tai dokumentinis filmas apie neregį Valentį Vytautą Toločką. Tai nuo vaikystės yra aklas, tačiau tai jam nestrūkdė pasiekti ypatingų laimėjimų. Jis yra socialinių mokslų daktaras, žymiausias XX a. aklių istorijos tyrinėtojas, tiflopedagogas, tifoldiografas, neuilstantis Brailio rašto populiarintojas, veiklus esperantininkas, aktyvus žurnalistas, poetas.

„Buvo ir malonu, ir nedrašu filmuoti, todėl, kad V. V. Toločka į viską labai jautriai reagavo.

Kino menininkai D. ir G. Stunguriai: „Mums patinka filmuoti, nes tuomet susipažįstame su žmonėmis. O kiekviena pažintis mus praturtina.“

Su juo buvo malonu bendrauti, po filmo kūrimo dar ir pasikambindavome. Mūsų sukurta filme jos viskas įgarsinta ir pritaikyta neregiam, o filmo pabaigoje yra paties V. V. Toločkos kurtas eilėraščių. V. V. Toločka buvo pirmasis, kuris Lietuvoje pradėjo vaikščioti su neregio lazdele“, – papasakojo D. Stungurienė.

Filmai, skirti Mažosios Lietuvos kultūrai ir žmonėms

Po „Laimingas žmogus“, kuris buvo skirtas regėjimą praradusiems žmonėms, buvo rodomi filmai apie Mažąją Lietuvą, jos žmones ir kultūrą: „Bitėnų Lėnė“, „Palaunagė“ ir „Ištakos“.

„Bitėnų Lėnė“ yra pasakojimas apie Bitėnų kaimo gyventoją Lėnę Grigolaitytę-Kondratavičienę (1910–1995), Rytprūsių Lietuvos ūkininkę, paskutinę Bitėnų kaimo lietuvininkę. Ji buvo

lietuvi, bet gyvenimas ją padarė vokiečių – po Antrojo pasaulinio karo ir tremties gimtajame kaime jos šeima buvo sutikta kaip fašistai. Filmas sukurtas remiantis arimųjų prisiminimais ir Ullos Lahauer knyga „Rojaus kelias“. Ši knyga buvo parašyta pagal pačios L. Grigolaitytės-Kondratavičienės laiškus. Dėl šios priežasties ši knyga yra tikras jos atspindys.

„Apie L. Grigolaitytę-Kondratavičienę sužinojome Bitėnų kaime. Jame yra spaustuvininko Martyno Jankaus muziejus, kuriame atskirai pateikta informacija apie šią asmenybę. Nors visi gyvename Lietuvoje ir laikome save lietuviais, bet pasiklausius jų kalbos, Lietuva stipriai skiriasi viename regione ir kitame. Sunkiausia šiame filme buvo prikabinoti anūka, kuris buvo labai priešiška nusiteikęs prieš lietuvius“, – papasakojo D. Stungurienė.

Dailės studija „Paletė“: galimybės pasireikšti meno mėgėjams

Neseniai Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje buvo atidaryta dailės studijos „Paletė“ kūrybos darbų jau ketvirtoji paroda. 49 darbus čia pristatė Dalia Aleknė, Rasa Sudintienė, Cecilija Lapkuvienė, Liongina Grietnickienė, Miranda Maskolaitienė, Mariana Četyrkina, Audronė Matuzienė, Jūratė Rekašienė, Romualda Čepienė – moterys, kurios „Paletėje“ išmoko tapyimo, piešimo, kompozicijos pagrindų subtilių.

Dailės studijos „Paletė“ nariai.

Justina KYBARTAITĖ

„Pradedantiesiems menininkams piešti nespalvotai yra daug sudėtingiau“

Studija „Paletė“ yra įsikūrusi Šiaulių apskrities P. Višinskio viešosios bibliotekos kūrybinėje erdvėje. Šią studiją lanko vyresnio amžiaus moterys, kurios mokosi tapyimo, piešimo, kompozicijos pagrindų, o joms vadovauja Šiaulių universiteto profesorius, dailininkas tapytojas Antanas Visockis ir Šiaulių universiteto docentė, keramikė, dailininkė Aldona Visockienė. Vaizduojamuoju menu besidominčios moterys ne tik pasisemia daugiau patirties iš A. ir A.

Visockių, bet šis užsiėmimas tampa jų saviraiškos priemone.

„Labai įdomu tai, kad kiekvienas autorius individualus ir skirtingas, o tai yra vertybė. Pasiruošimas jūvairius, nes skiriasi amžius, patirtis. Yra baigusių ir dailės mokyklą. Kai įsigilinama į objektą, kuris yra vaizduojamas, tuomet raiška tampa įdomi. Yra tikrai įdomių darbų, pagal mūsų studijos lygį. Tai miesto inteligentijos galimybė pasireikšti, realizuoti save jaunystę. O mums malonu atiduoti savo kompetencijas, kad sugebame dar dalyvauti, vadovauti tarptautinėse ir Lietuvos parodose. Tie, kurie vėliau prisijungia prie mūsų studijos, jie kuria paprastesnius objektus, o kiti, kurie

turi nemažą įdirbį, rezultatai išeina visai neblogi“, – teigė profesorius A. Visockis.

Daugelyje darbų vyrauja kėdės ir trimis motyvas. Profesorius A. Visockis papasakojo, jog buvo galvota kūriniuose pavaizduoti Vincento van Gogo modernią, šiuolaikinę, tradicinę, barokinę kėdę. Tačiau tai nepavyko įgyvendinti dėl per aukštų kartelės. Todėl pasirinkta nutapyti kėdę su muzikiniu instrumentu, taip padarant, jog muzika gali būti ir be muzikanto.

Docentė A. Visockienė išsamiau aptarė naudotas priemones, spalvotą piešimą. Taip yra todėl, kad pradedantiesiems menininkams piešti nespalvotai daug sudėtingiau. Buvo naudojamos kreidelės, pastelės, akvarelė. Docentė A. Visockienė pasakojo, kad vyko labai didelė tų darbų atranka. Vieniems viena technika sekasi geriau, kitiems – kita.

„Nepamenu, kad profesorius būtų piktas“

Vaizduojamame mene labai reikalingas individualus požiūris, mokėjimas pažūrėti per savo prizmę. Tad vieni darbai yra labiau minimalistiniai, kituose – daugiau meninių detalių. Skiriasi ir struktūra: vieni labiau tradiciškesni, kiti – modernistiniai.

M. Četyrkina: „Labiausiai mėgstu piešti peizažą, man patinka ta ramybė, sėdėjimas gamtoje.“

Mariana Četyrkina, viena iš „Paletės“ narių, teigė, kad naudojo įvairią techniką, nes šis jos užsiėmimas dar tik pradžia: „Dalyvauju parodoje jau antrą kartą. Man šie metai buvo nelabai geri, buvau susižeidusi ranką, todėl teko ir viena ranka dirbti. Pati esu kruopštukė, peizažą paruošiau per tris dienas, o portretai išėjo labai greitai. Man dar reikia daugiau praktikos įgyti, todėl dabar labiau renkuosi piešti gėlytes. Man tai yra tik pomėgis, niekada nesimokiau to. Labiausiai mėgstu piešti peizažą, man patinka ta ramybė, sėdėjimas gamtoje.“

Docentė A. Visockienė didelį įspūdį paliko M. Četyrkinos darbais. Ji teigė, kad tai ypač jautrus darbas, kuriuose yra ir fantazijos, trupamo išraiškos.

Kita parodos dalyvė Cecilija Lapkuvienė teigė, jog nieka-

„Palaunagė“ dar vadinama paskutiniomis gandro pavakarėmis. Tai Mažosios Lietuvos lietuvininkų paprotys. Pirmą kartą Rambyno regioninis parkas organizavo šį renginį 2007 m. 2017 m. vyko renginys „Užmiršti skalvių piliakalniai, bet neužmirštus Rambynas“. Tai pasakojimas apie Rambyną – šventą lietuviams vietą.

„Latviai žodį „palaunagė“ vartoja iki šiol. Gandro pavakarė yra lietuvininkų šventė, kuri vyksta pavasarį ir rudenį. Jei samdinys pamato paskrendantį gandrą, vadinas – šeimnininkai duos pavakarį, o pavakarį baigiasi su gandro išskridimu – rugpjūčio 24 d.“, – teigė D. Stungurienė.

Kitame filme „Ištakos“ yra rodomi žurnalisto Sauliaus Sodonio pasakojimai apie Vydūno palaikų sugrąžinimą į Lietuvą.

„Kiti metai yra skiriami Vydūnui, bus jo 150 m. jubiliejus. S. Sodonis pasakoja savo istoriją, kaip Vydūnas atsirado jo gyvenime. Šio filmo netrupinome, parodėme jį visą, nes yra daug įdomios informacijos apie Vydūną, apie kurį turi žinoti visi“ – papasakojo D. Stungurienė.

Susitikimas su Šiaulių kino menininkais baigėsi filmu apie Šiaulių menininkus. Tai yra tai, kuo šiuo metu užsiima D. ir G. Stunguriai. Šiame filme buvo parodyti tokie Šiaulių menininkai: grafikas, skaitmeninės tapybos propaguotojas Rimantas Buivydas, fotomenininkė, kraštotyrininkė, pedagogė Birutė Marija Musneckienė, grafikas Edmundas Birgėla, docentė, keramikė, dailininkė Aldona Visockienė ir dailininkas, tapytojas, asamblių kūrėjas Sigitas Prancuitis.

da netikėjo, kad dalyvaus savo darbų parodoje. Ji papasakojo, kaip atrado dailės studiją „Paletė“: „Kažkada gerbiama docentė A. Visockienė man paskambino ir pasiūlė ateiti į būrelį. Aš, žinoma, nesuabejojau sutikau, net nepagalvojau. Pati nepamenu, kada esu buvusi arčiau piešimo. O dabar pripratau ir kodėl neturėčiau čia būti.“

Nė vieno užsiėmimo neprisiėmė C. Lapkuvienė, kad profesorius A. Visockis būtų buvęs piktas. „Nors atsiėmame prastų dažų, ne to popieriaus, teptukų, niekada nepasakoju piktų žodžių, o kai prašina 3 mėnesiai, tik tada pasako: reikėtų geresnių teptukų. Menas žmonėms reikalingas. Jis pakylėja, daugiau suprantama apie menininkų kūrybą, kuri sudėtinga ir įvairiapusiška“, – sakė C. Lapkuvienė.